

Monumentnummer*: 513906

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 oktober 2000
Kadaster deel/nr: 82995/89

*Monumentnaam***

Noorse Kerkje

*Woonplaats**

Rotterdam

*Gemeente**

Rotterdam

*Provincie**

Zuid-Holland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Westzeedijk	300		3016 AP	Rotterdam		
Westzeedijk	302		3016 AP	Rotterdam		
Westzeedijk	304		3016 AP	Rotterdam		

*Kadastrale gemeente**

Delfshaven

*Sectie**

G

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

609

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Noorse KERK met LEESZAAL en PASTORIE, gesticht op initiatief van de Noorse zeemanszending J.A. Saxe ten behoeve van in Rotterdam bivakkerende Noorse zeemannen. Het ontwerp van de kerk was de uitkomst van een prijsvraag, gewonnen door A. Arneberg en M. Poulsson. Hun ontwerp is gebaseerd op de Noorse staafkerken uit de dertiende eeuw en representatief voor de Nationalistische Romantische beweging in de Noorse architectuur. Zij ontwierpen voor Saxe, aansluitend op de kerk, ook de grote leeszaal en de pastorie. Bouwmateriaal en Noorse timmerlieden werden naar Rotterdam gezonden, waar de kerk in 1914 werd gebouwd. In 1937 werd de kerk, noodgedwongen door de aanleg van de Maastunnel, gedemonteerd en 200 meter in oostelijke richting verplaatst. In 1943 raakte met name de pastorie ernstig beschadigd door een brandbom, doch deze werd in vrijwel originele staat herbouwd.

Omschrijving

De kerk met leeszaal cq. ontmoetingsruimte en pastorie, welke gedeeltelijk zijn onderkelderd, staan op een betonnen fundament en zijn verder geheel opgetrokken in hout. Kerk en leeszaal bestaan uit een bouwlaag, de pastorie omvat twee bouwlagen en een kapverdieping.

De zadeldaken van kerk en leeszaal zijn met leistenen gedekt.

De gevels zijn betimmerd met robuuste donkerbruin geverfde rabatdelen in staand besot.

De vensters met roedenverdeling zijn gevat in wit geverfde houten kozijnen. Het ensemble is aan de Westzeedijk bereikbaar door een in dezelfde vormtaal en eveneens in hout opgetrokken toegangshek dat is voorzien van een met leien gedekt zadeldak. Op de op de Westzeedijk georiënteerde topgevel staat in witte belettering: "Norsk Sjomannskirke". De kerk is een centraalbouw, waarvan het koor met altaar op het zuiden is georiënteerd. Het dak is bekroond met een klokketorentje. De ranke vorm van het 18 meter hoge kerkje wordt nog versterkt doordat de houten panelen tegen de gevels verticaal zijn geplaatst, refererend aan de staven van de 'Stavkirke'. Op de hoeken bevinden zich geschubde houten palen. Het hoge dak loopt door in de uitbouw van het ingangsportaal. Deze bevat een sobere roodbruine deur voorzien van smeedijzer beslag in Middeleeuwse motieven. De deur wordt geflankeerd door kleurrijk gedecoreerde houten pilaren, waarvan het idioom van schilder- en houtsnijwerk refereert aan de Noorse folkloristische traditie. Afgebeeld zijn de symbolen van de vier evangelisten: gevleugelde mens (Matthëus), leeuw (Marcus), stier (Lucas) en adelaar (Johannes). In een kleine nis boven de boog van de ingang is de heilige Olav afgebeeld. Hierboven bevinden zich drie kleine rondboogvensters. De hoeken van het portaal worden gemarkeerd door houten pilaren, met in de kapitelen een uitgesneden voorstelling van een pelikaan. De oostelijke zijgevel van de kerk bevat drie vierkante vensters. Boven het middelste raam zijn houten ornamenten aangebracht. Aan de zuidelijke gevel bevindt zich de lagere uitbouw waarin zich het koor bevindt. Deze uitbouw is van een eigen zadeldak voorzien en bevat twee kleine achzijdige vensters tussen drie houten pilaren met lammeren in de kapitelen. De topgevel is van windveren voorzien en wordt bekroond met een kruisvormig houten ornament als makelaar.

Op de houten wanden en het plafond in het interieur van de kerk bevinden zich muurschilderingen in warme aardse tinten (roodbruin, blauw, bruin en groen in zwarte contouren) van de hand van de Noorse kunstschilder-restaurator Domenico Erdman (1879-1940). De achtergrond van de muurschilderingen wordt gevormd door gestileerde acanthusranken. Hiertussen bevinden zich christelijke motieven als pauwen, druiventrossen, de wijnboom etc. De decoraties zijn in omliggende vlakken, gedeeltelijk symmetrisch, op de wand aangebracht. Langs het schuine gedeelte van het dak loopt een fries met 11 apostelen (Judas ontbreekt), terwijl Christus centraal boven de koorboog is afgebeeld.

In de oostelijke wand bevinden zich drie gebrandschilderde ramen met voorstellingen van links naar rechts: De wonderbare visvangst, Jezus stilt de storm en Jezus en Petrus lopen over het water.

De vensters zijn gemaakt door de Limburgse glazenier Max Weiss, in 1951.

Een smaller en lager bouwvolume waarin zich de leeszaal annex ontmoetingsruimte, kantoor en keuken bevinden, verbindt de kerk met de pastorie. De ingang van de pastorie bevindt zich aan de oostzijde onder een iets uitkragend overdekt balkon. In de besloten hoek aan de achterkant van het gebouw bevindt zich een veranda. De vensters zijn opgenomen in - wit geverfde - horizontale stroken en voorzien van bescheiden ornamenten.

Waardering

De Noorse kerk met leeszaal, pastorie en toegangshek, gebouwd in 1914 naar ontwerp van de Noorse architecten A. Arneberg en M. Poulsson in de stijl van de Noorse Nationalistische Romantische beweging, is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische waarde.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Religieuze gebouwen

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Kerkelijke dienstwoning

Erfscheiding(D)

Functie

Kerk

Pastorie(F)

Toegangshek